

*"Ezüstöm, aranyam nincs, de
amim van, azt neked adom."
Apostolok Cselekedetei 3,6.*

A SZÉKELY KAPUS EMBER ISASZEGEN

2013. június 8.



Az Árpád-kori alapokon nyugvó Öregtemplom Isaszegen

A „Csodatétel a sántán” című bibliai történet szerint Péter és János apostol együtt mentek fel a jeruzsálemi templomba. A templom kapujában ült egy ember, aki születésétől kezdve sánta volt, és alamizsnát kért azoktól, akik bementek a templomba. A sánta Pétertől és Jánostól is kért alamizsnát. Péter és János látták őt és azt mondták neki: Nézz reánk! És ekkor hangzott el az apostolok cselekedeteiből, Pétertől idézett mondat: „Ezüstöm és aranyam nincsen nékem; hanem amim van, azt adom néked: a názáreti Jézus Krisztus nevében, kelj fel és járj!” Péter jobb kezénél fogva felemelte a sánta embert, akinek lábai megerősödtek és bement az apostolokkal a templomba.

Ezüstje, aranya Szalai Attila barátunknak sem volt. De amiye volt azt nekünk adta. Tanultunk Attilától hazaszeretetet, a magyar és a lengyel nép iránti tiszteletet, példamutatást, megismerhettük tőle a magyar-lengyel történelmi és kulturális kapcsolatok legszebb történeteit. Megismerhettük Attila által a magyar-lengyel barátság ősi ösztönét, magyar szívünk egy kicsit lengyel szívvé is vált. Kaptunk szép, tiszta, tanulságos történeteket, legendákat – többek között Árpád-házi Szent Kingáról, magyar hercegnőről, Lengyelország és Litvánia védőszentjéről. Tanultunk Kinga életéről, imádságairól, az anyagilag szegény, de lelkileg gazdag klarisszákról és ószandeci (Stary-Sącz) kolostoruk történetéről. *A sókristály kincse* című könyvből megismerhettük Árpád-házi Szent Kinga legendáit. Gazdagodtunk Szent II. János Pál pápa emlékeinek felidézésével, az Erdélyországi Gelencből érkezett ácsok által Ószandecben emelt székely kapu történetével és mondanivalójával, amelyen keresztül a magyar-lengyel barátság harmadik évezredébe vezető útra léphetünk.

Ezüstje, aranya Attilának sem volt, de amit életében nekünk adott attól szívünkben gazdagabbak, fejünkben bölcsőbbek, lelkünkben elkötelezettebbek lettünk. Így megerősödve léphetünk a magyar-lengyel kapcsolatok harmadik évezredébe vezető útra.

Szalai Attila emlékét szeretettel és tisztelettel őrizzük.

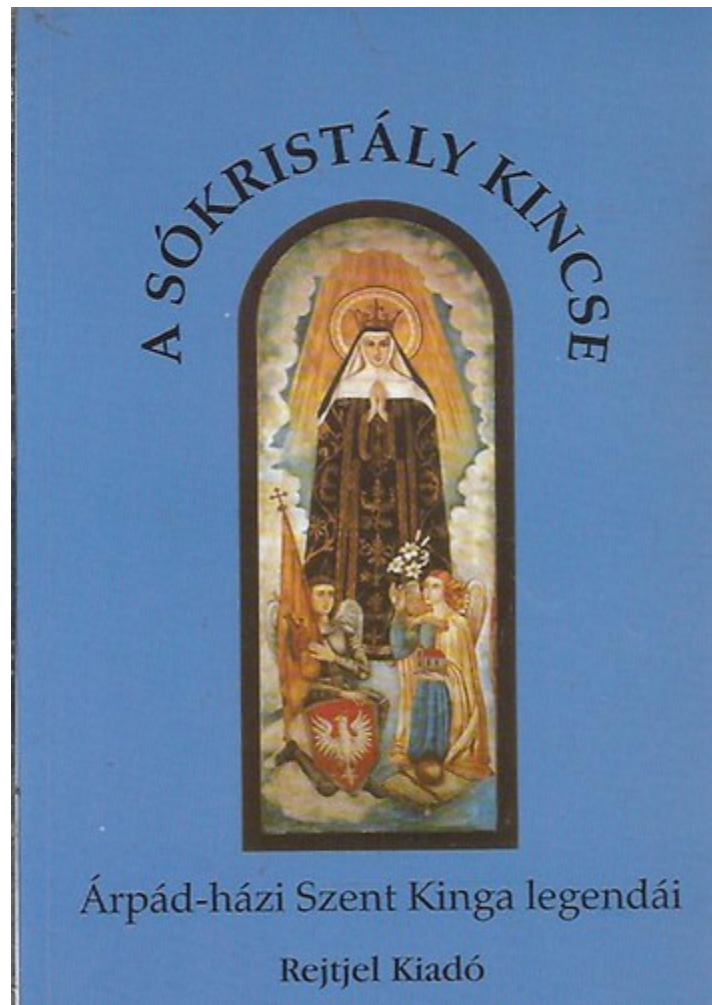
Az Isaszegi Falumúzeum és az Együttműködés Isaszegért Egyesület által 2013. június 8-án rendezett, „Emlékezés Árpád-házi Szent Kingára” című lengyel délután előadója Szalai Attila volt.



Az isaszegi lengyel délután kitűzője

A rendezvényhez felhasználtuk Szalai Attila „A sókristály kincse” című, lengyel források alapján feldolgozott, Árpád-házi Szent Kinga legendáit összefoglaló könyvét, melyet *feleségének, Mártának, valamint lányainak, Dórának és Saroltának ajánlott.*

Lengyel délutánon az isaszegi diákok részleteket adtak elő Attila könyvéből.



Szalai Attila: A sókristály kincse című könyve Árpád-házi Szent Kinga legendáiról

Második Varsói külszolgálatom kezdetének idején, 1999 októberében engem is megtisztelt a kiadvány egy példányával a következő dedikálással: „*Dürr Sanyi barátomnak és testvéremnek az ÚRBAN s az ÜGYBEN, tisztelettel, öleléssel, Szalai Attila.*”

Szalai Attila az isaszegi lengyel délutánon beszélt a magyarok és lengyelek közös pártfogója, Árpád-házi Boldog Kinga Ószandecben 1999. június 16-án II. János Pál pápa által történt szentté avatásával kapcsolatos emlékeiről, amikor találkozott is a lengyel pápával.



A székely kapus ember, Szalai Attila előadása az isaszegi öreg templomban 2013. június 8-án. Mögötte Szent Kingát ábrázoló festmény, Proksza Gyöngyi isaszegi festő alkotása és a gelencei ácsok által készített Stary-Sqczy székely kapu kicsinyített mása

Felidézve az akkori pillanatokat elmondta, hogy mindannyiszor a fülébe cseng a lengyel pápa első szentmiséjén elhangzott figyelmeztetés: *„Ne féljete! Tárjátok szélesre ajtóitokat Krisztus előtt! Nyissátok meg az Ő megváltó hatalmának kapuit, nyissátok meg az államhatárokat, a gazdasági és politikai rendszereket, a kultúra, a civilizáció és a fejlődés széles terei előtt! Ne féljete! Krisztus tudja, mi rejtezik az emberi lélekben. Egyedül Ő tudja! Manapság az ember oly gyakran nincs tisztában azzal, hogy mit hordoz magában a lelke és a szíve mélyén. Oly gyakran elbizonytalanodik, hogy mi értelme is van életének e földön. Kétségek gyötrik, amelyek kétségbeesésbe taszítják. Ne féljete, mert hatalma csak Neki van fölöttetek, senki másnak!”*

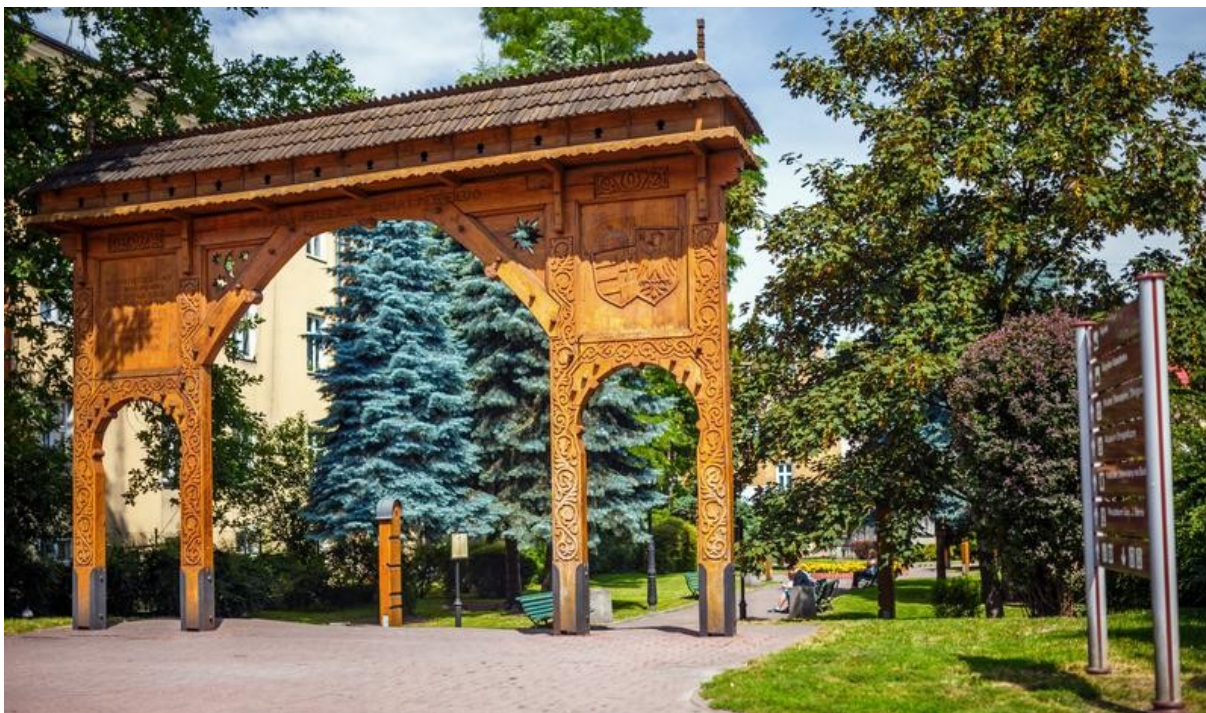
A legemlékezetesebb napra így emlékezett vissza: 1999. június 16-án Ószandecben már túl voltunk a klarissza kolostor előtt felállított

székely kapu Wiktor Skworc, tarnówi püspök általi felszentelésén. Ott ültünk nejemmel és lányaimmal a szabadtéri misére berendezett mezei oltár előtti első széksorokban a számtalan VIP-vendég között. Mint a székely kapu ötletadója és felállításának egyik szervezője, rengeteg intéznivalóm volt, alig aludtam valamit a nagy napra virradó éjjel, végletesen fáradt voltam. Mögöttünk zarándokok milliós tömege, köztük húszezren Magyarországról érkezettek is. Hallottuk, hogy a pápa előző este elcsúszott a krakkói rezidenciáján, megsérült, és lehet, hogy helyette Macharski bíboros, krakkói metropolita vezeti majd Árpád-házi Boldog Kinga szentté avatásának ceremóniáját. Végül mégiscsak megérkezett a Szentatya. Mindenki megélné, én is igyekeztem küzdeni az újra meg újra rám törő szendergéssel. Egyszer csak a feleségem oldalba bökö: „Nézd csak, ezek a papok keresnek valakit!” Emelem leragadó pilláimat, s látom, hogy a pápa személyi titkára, Stanisław Dziwisz püspök és Stanisław Sojka atya, a tarnówi szeminárium lelkipásztori igazgatója, akivel kezdettől fogva munkatársak voltunk az ünnepi szentmisével kapcsolatos előkészítő és szervező munkákban, szaporán szedik a lábukat, s mintha egyenesen felénk tartának. Sojka atyánál is jártam az éjjel, az utolsó szalakat varrtuk el. Mielőtt kiléptem volna a szobájából, kértem, gyóntasson meg, hiszen reggel aligha lesz rá időm. Az ugyancsak kimerült, fáradt pap jóságosan elmosolyodott, és mielőtt belekezdtem volna a szokásos formulába, csak annyit kérdezett: „Bánod-e teljes szívedből, amit vétettél, bármi is legyen az?” Igenlő válaszomra keresztet rajzolt a homlokomra, és azt mondta: „Ego te absolvo, eredj végre aludni!”

„Elnézést kérünk, de adódott egy kis probléma, kérnénk szépen, jöjjön velünk” – hallom a két paptól. Összeszedtem magam, s mentem. Bevezettek a fából ácsolt, gyönyörű mezei oltár alatt kialakított jókora sekrestyébe. Odabent bíborosok, érsekek, püspökök tucatjai készülődtek a misére. Meg sem álltunk, egyenesen egy kis ajtóhoz vezettek a helyiség sarkában. Nyílik az ajtó, előre tessékelnek. A kinti világossághoz szokott szemem kissé káprázik, de annyit látok, hogy a

csöpp szobában egy zöld ernyős lámpával megvilágított íróasztalnál, nekünk háttal ül valaki miseruhában. S ültében megfordul... Jézus, Mária, ez Ó! A Szentatya egy ív papírt tart a kezében, és azzal a páratlan, békés, szeretetteljes mosolyával azt mondja „*Ó, hát maga az a székely kapus ember? Segítene nekem kicsit ezzel a kis szöveggel?*” Gyökeret eresztettem az elképedéstől, éreztem, hogy rogyadozik a lábam. „*Nahát, mit áll ott olyan szerencsétlenül? Jöjjön ide, kérem. Dolgozzunk, mert tudja, azt szeretném, ha a magyarok értenék, amit majd mondok nekik.*” Odaléptem hozzá, s térdre esve megcsókoltam az ujján Szent Péter gyűrűjét. A pápa a karosszéke melletti ülőkére mutatott, és fej-fej mellett hajoltunk együtt a papírja fölé. Ő olvasta a fonetikusán leírt magyar szöveget, én meg javítgattam a kiejtését. Úgy húsz percig tartott a munka. Végül magyarul köszönte meg a segítséget. Én meg csurom verejték voltam az izgalomtól. Búcsúzásul megáldott. A Szentatya látta, milyen állapotban vagyok, s újra elmosolyodott, ezúttal – nincs rá jobb szavam – huncutul: „*Ej, jó uram, mit van úgy oda? Higgye el, a pápa is csak egy ember!*”

Szalai Attila elmondta Isaszegen azt is, hogy amikor 1999. június 16-án II. János Pál pápa Ószandecben szentté avatta Kingát, a Kárpátok északi, lengyel oldalán meghúzódó városka előtti hatalmas térségben hétszázezer ember gyűlt össze. Köztük magyarok is jelen voltak: Szalai Attila és a magyar-lengyel történelmi kapcsolatokkal foglalkozó kiváló történész Kovács István és családtagjaik is. A végeleáthatatlan tömeg szinte feltorlódott a látóhatárt lezáró hegyek meredek oldalaira. Erre a napra a Klarissza nővérek kijöhettek a szentmisére a Kinga által alapított kolostorukból. Ők helyezték el Patrónájuk féltve őrzött képét a góral ácsok által épített „templomemelvényen”, amely ma is áll, és új keletű zarándokhelyé vált. Akárcsak a kolostorhoz vezető úton emelt hatalmas székely kapu, amelyet a magyar nemzet ajándékként gelencei ácsok faragtak Erdélyből.



A gelencei ácsok által készített székely kapu Ószandecben (Stary Sączban) a klarissza kolostor közelében. A Wiktor Skworc, tarnóvi püspök által felszentelt székely kapu a lengyel-magyar barátság harmadik élvezredébe vezető út kapuja

Attila elhozta Isaszegre a székely kapu kicsinyített mását, és bemutatta a lengyel délután résztvevőinek.

A feledhetetlen ószandeci szentmiséről is beszélt Isaszegen Szalai Attila:

A szentmise keretében hosszú sorban járultak Őszentsége elé fontos és kevésbé fontos emberek, hogy átadják neki ajándékaikat. A sorban ott voltak székely népviseletben a kapu alkotói, Both László ács és a fafaragó mester családja és emberei Gelencéről, akik a székely kapu gyönyörű makettjét adták át. Meghajthatták fejüket előtte lányaim is, Dóra és Sarolta. Lányaim Ó-Szandecben ajándékot kaptak a pápától, egy olvasót, amelyen főpásztori botjának keresztes, krisztusos másolata csillog. Az ágyaik fölött tartják a relikviát. A jellegzetes pásztorbotot még I. János Pál számára készítette egy olasz szobrász, Lello Scorzelli, s II. János Pál folytatta a hagyományt. Pásztorbotja számunkra azonban kizárólag őt idézi.

II. János Pál így kezdte szentbeszédét Ószandecben: „*A nemes magyar nemzet Árpád-háza azon emberi közösségek egyike, amelyek a legtöbb szentet és boldogot adták az egyetemes történelemnek és a katolikus egyháznak...*”

Budapest, 2021. február 15.

Dr. Dürr Sándor
Isaszegi Múzeumbarátok Köre tagja

Az írás szöveges része megjelent a "Vagy és leszel" című SZALAI ATTILA-EMLÉKKÖNYVBEN. Kairosz Kiadó, 2021.
Összeállította és szerkesztette: Kiss Gy. Csaba, Mezei Károly, Molnár Imre.